

Museum Perron Oost

Van Heinde en Ver
2019

Foto: Repetitie *Buur(t)man*, duet voor een individu

Verantwoording: evaluatie en vooruitblik

Inhoud

Inleiding: Van Heinde en Ver	3
Evaluatie en vooruitblik	3
Overzicht projecten en evenementen in 2019	5
Bezoekersaantallen	6
Beschrijving projecten en evenementen	7
Communicatie strategie	22
Museum Perron Oost in de media en online	25

Inleiding: Van Heinde en Ver

De Cruquiusbuurt is een plek waar mensen uit alle windhoeken van de wereld zijn neergestreken. Mensen met een eigen geschiedenis, maar ook mensen met een gedeelde geschiedenis.

Van januari tot en met december 2019 werden in Museum Perron Oost onder de naam *Van Heinde en Ver* aan de hand van filmportretten, dans en exposities de verhalen verteld van mensen die vrijwillig of gedwongen in Amsterdam terecht zijn gekomen. Het perronhuisje bood ruimte aan tentoonstellingen, performances, voorstellingen en installaties van kunstenaars bij wie de eigen identiteit en het ontmoeten van een ander een belangrijke rol speelt in hun werk. Daarnaast vonden sommige onderdelen van het programma, waarvan een aanzienlijk deel in samenwerking met het Internationaal instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) werd vormgegeven, plaats in het IISG gebouw. Onderdelen van het project *Van Heinde en Ver* lopen nog door of krijgen een vervolg in 2020-2021.

Migratie en identiteit vormden de verbindende rode draad waarmee we samen met de makers en in direct contact met publiek en buurtbewoners, wilden bijdragen aan een nieuwe kijk op elkaar en op de buurt en de stad. Diversiteit en identiteit zijn belangrijke terugkerende thema's die vaak vanuit de makers zelf al worden aangedragen. Thema's die bovendien bij de buurtbewoners in het huidige tijdperk, in deze stad en in deze buurt, waar zoveel mensen en culturen bij elkaar leven maar elkaar vaak niet kennen, een gevoelige snaar raken. Dat bleek zeker uit de reacties van bezoekers van binnen en buiten de buurt.

In dit multidisciplinaire programma beoogden we de pluriforme samenleving zichtbaar te maken door elkaars verhalen te leren kennen, te delen en te exposeren. Voorwaarde voor een succesvol samenleven is immers dat we elkaars verhalen kennen, of hier in ieder geval open voor staan. Daarbij wilden we ook ruimte geven aan de verschillende blikrichtingen op de pluriformiteit. De ene kunstenaar liet zijn eigen cultuur van binnenuit zien, de andere kunstenaar legde een andere cultuur van buitenaf vast. Kunst is, zo merkten we weer eens te meer bij dit project, bij uitstek een medium om elkaar beter te leren kennen, verhalen te bekijken vanuit verschillende invalshoeken, zaken te bevragen en te verbinden. We willen de kunst van het samenleven bespreken en bevorderen. Immers als je elkaar niet ontmoet, leer je elkaar ook niet kennen. Daarom hebben we rondom het kunst- en cultuurprogramma ook regelmatig ontmoetingsmomenten gecreëerd, door culturele activiteiten te combineren met gemeenschappelijke maaltijden op het perron.

Van Heinde en Ver werd had niet tot stand kunnen komen zonder de bijdragen van kunstenaars, lokale sponsors, het IISG en fondsen en subsidienten. We danken in het bijzonder de fondsen en subsidienten die een financiële bijdrage gaven t.b.v. het project: Stadsdeel Oost, het BankGiro Loterij Fonds, het Amsterdams Fonds voor de Kunst, het Prins Bernhard Cultuurfonds NH, het Comité 4 en 5 mei, Zabawas en Fonds voor Oost.

Evaluatie en vooruitblik

Met het *Van Heinde en Ver* programma heeft Museum Perron Oost in 2019 een nieuwe groep bezoekers bereikt, zowel uit de buurt als van daarbuiten. Bezoekers kwamen niet alleen uit Amsterdam maar ook uit andere plaatsen in Nederland. Zowel makers als partners brachten nieuw publiek naar Museum Perron Oost en het IISG. Ook stonden we op uitnodiging van het Bankgiroloterijfonds op de Uitmarkt dit jaar. In totaal trok het programma 6.990 bezoekers in 2019. Twee onderdelen van het project, de tentoonstelling *Portretten Identities Amsterdam* en de expositie *De Ranchi Baby's*, lopen nog door of krijgen een vervolg in 2020. *Identities Amsterdam* gaat op reis door Nederland en we verwachten dat nog zeker 3.000 mensen de films zullen gaan bekijken. *De Ranchi Baby's* loopt nog tot 27 maart 2020 door en krijgt in september 2020 een vervolgprogramma.

In de loop van het project hebben wij zowel met kunstenaars als bewoners en bezoekers veel kunnen spreken over hun identiteit en migratieachtergrond, aangespoord door het getoonde werk. De samenwerking tussen Museum Perron Oost en het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis hielp daarbij en is zeer goed bevallen voor beide partijen. We hebben uitgesproken om in de toekomst vaker

samen een expositie te gaan maken. Ook qua pr hebben we goed samen kunnen werken met diverse andere partijen.

De buurtbewoners die in *Identities Amsterdam* hun verhaal over identiteit hebben kunnen vertellen waren trots op hun portret. We hebben zes buurtbewoners geportretteerd, in vijf portretten. Een zevende buurtbewoner, Thomas Johansson van Genetic Choir, heeft vervolgens een muzikaal portret met vijf stemmen gemaakt, waarbij elke stem een portret vertegenwoordigde, dat bij de opening van *Identities* opgevoerd werd. Ook werd er een Q&A georganiseerd waarbij de geportretteerden geïnterviewd werden.

Javakade, Amsterdam, 1950 Aankomst van de Ranchi, een schip vol baby's.
Vijfendertig vrouwen schonken tijdens de reis van Djakarta naar Amsterdam het leven aan zevenendertig baby's.
Foto Ben van Meerendonk/AHF, collectie IISG, Amsterdam

De fototentoonstelling *Van Heinde en Ver* heeft veel interactie met het publiek opgeleverd, zowel bij het IISG als bij Museum Perron Oost. Veel van de families uit het Historisch Beeldarchief Migranten hebben wortels of contacten in de buurt of elders in Amsterdam. Bezoekers stonden dagelijks te lezen en kijken voor het raam bij het IISG, en kwamen naar Museum Perron Oost om hun eigen verhaal te brengen. Ook de medewerkers van het IISG hebben de expositie positief gewaardeerd.

De expositie had bovendien een bijzonder vervolg, dat allemaal begon met een foto van Ben van Meerendonk die op de gevel van het IISG werd geprojecteerd. De foto toonde twee families die in 1950 op het schip de *Ranchi* uit Indonesië aan de Amsterdamse Javakade aankwamen, de moeders met pasgeboren baby's op de arm. Ze waren niet de enige: onderweg waren 37 kinderen geboren. Dat vormde de basis voor onze expositie *De Ranchi Baby's*. Het werd een tentoonstelling die sterk weerklank vond bij de Indische gemeenschap in Nederland. We krijgen met name van de Indische gemeenschap regelmatig aanvragen voor een rondleiding vanwege de expositie en bezoekers hebben zelf ook materiaal toegevoegd. We zijn bezig om op de basis van alle nieuwe input een nieuw project vorm te geven om in september - oktober 2020 te presenteren. We zijn van plan een reünie te organiseren voor de *Ranchi* baby's en hun families met muziek en eten, en audio- en fotoportretten te creëren van de *Ranchi* baby's, die dit jaar 70 jaar oud worden.

Verder zal Museum Perron Oost in 2020 aanhaken bij festivals van organisaties in de buurt en daarbuiten. We gaan meedoen aan de Kunstschooldagen 2020 en nemen deel aan het Festival Art in Oost op het Cruquiusseiland begin april met een voorstelling van Maatschappij Discordia op het perron. Op 5 mei organiseert Museum Perron Oost een vrijheidsmaaltijd met een programma rond 75 jaar bevrijding, en *Intieme Ogenblikken* zal nog een dag spelen op het jubileumfestival van buurtcoöperatie de Eester. In 2021 zal er naar verwachting weer een groter eigen programma komen.

Overzicht projecten en evenementen in 2019

(in Museum Perron Oost tenzij anders aangegeven)

19 januari t/m 9 maart	Installatie : Laboratoire Kech Edwards
15 maart t/m 28 april	Tentoonstelling : I was not in Japan Orna Wertman
5 mei	Familie Amsterdam – de kunst van het samenleven: • Tentoonstelling: <i>Mijn huis heeft tunnels</i> van Giath Taha • Performance: <i>De Migrant</i> van Anais Lopez • Vrijheidsmaaltijd
5 mei - 2 juni	Tentoonstelling: <i>Mijn huis heeft tunnels</i> van Giath Taha
7 - 9 juni	Dansvoorstelling: <i>Buur(t)man, duet voor een individu</i> van Monique Duurvoort
20 juni - 14 juli	Installatie: <i>Buur(t)man, duet voor een individu</i> van Monique Duurvoort
27 juli - 15 september	Film/fotografie installatie: <i>Barbershop Navaja Vieja</i> van Kevin Osepa
13 juli en 8, 15, 20 en 21 sept	Theatrale installatie: <i>Intieme Ogenblikken</i> van Nadjia van der Weide
12 september tot 15 januari 2020, IISG	Fototentoonstelling <i>Van Heinde en Ver</i> , i.s.m. Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG)
20 sept 2019 - 13 dec 2020	Tentoonstelling: <i>Van Heinde en Ver</i>
	Festival <i>Van Heinde en Ver</i>
13 december, IISG	• Filmportretten en Q&A: <i>Identities Amsterdam</i> van Studio Take Twee • Muziekvoorstelling: Genetic Choir
14 december, IISG	• Filmportretten en Q&A: <i>Identities Amsterdam, Identities Maastricht, Identities religion</i> van Studio Take Twee • Theatervoorstelling: <i>Huis van de toekomst</i> van Studio Take Twee
14 december, van IISG naar Museum Perron Oost	• Wandelroute: Migratie route Wereldburgerschap.

14 december, De Eester

- Lezing en maaltijd: Geschiedenis van de Chinese gemeenschap in Nederland en Chin. Ind. Restaurants, door Julie Ng (Stichting Meer dan Babi Pangang) en Fenmei Hu (Verhalenhuis Belvedere Rotterdam)

14 dec 2019 - 27 maart 2020

Tentoonstelling: *De Ranchi Baby's*

Bezoekersaantallen

Activiteit

Bezoekers

Installatie <i>Laboratoire</i> , Kech Edwards	490
Tentoonstelling <i>I was not in Japan</i> , Orna Wertman	420
5 mei performance <i>De Migrant</i> en vrijheidsmaaltijd	100
Giath tentoonstelling <i>Mijn huis heeft tunnels</i>	450
<i>Buur(t)man</i> dans 4 voorstellingen	100
<i>Buur(t)man</i> expo	210
<i>Intieme ogenblikken</i>	40
Kevin Osepa 2x rondleiding	70
Kevin Osepa <i>Barbershop Navaja Vieja</i>	340
Expo <i>Van Heinde en Ver</i> op gevel IISG	2.800
Opening <i>Van Heinde en Ver</i> 12 september	50
Tentoonstelling Migratie in Museum Perron Oost 20 sept – 13 dec	880
Tentoonstelling <i>Ranchi Baby's</i> bij Museum Perron Oost 14 dec	600
Lezing met maaltijd Geschiedenis Chinese Gemeenschap bij de Eester	40
Festival <i>Van Heinde en Ver</i> 13 en 14 december	400
Totaal	6.990

Verwacht 2020:

De afsluitende tentoonstelling van *Identities* in Centre Céramique in Maastricht, waar ook de Amsterdamse Portretten getoond zullen worden, zal pas eind 2021 of begin 2022 plaatsvinden wegens vertraging met de verbouwing. Het bezoekersaantal gedurende twee maanden wordt geschat rond de 3.000.

Beschrijving projecten en evenementen

Laboratoire– Kech Edwards, Philippa Edwards en Sabin Kech

19 januari t/m 9 maart

In Museum Perron Oost heeft Kech Edwards geëxperimenteerd met het conserveren en presenteren van de naaste omgeving. De gebruikte ingrediënten in de installatie *Laboratoire* zijn uitsluitend afkomstig van de platanen. Er zijn diverse studies naar verschillende eigenschappen gedaan. Het resultaat was een tafereel van kleurschakeringen, kwetsbare voorwerpen en aandacht voor ambacht die met elkaar verbonden werden in een onderzoek naar oorsprong en identiteit.

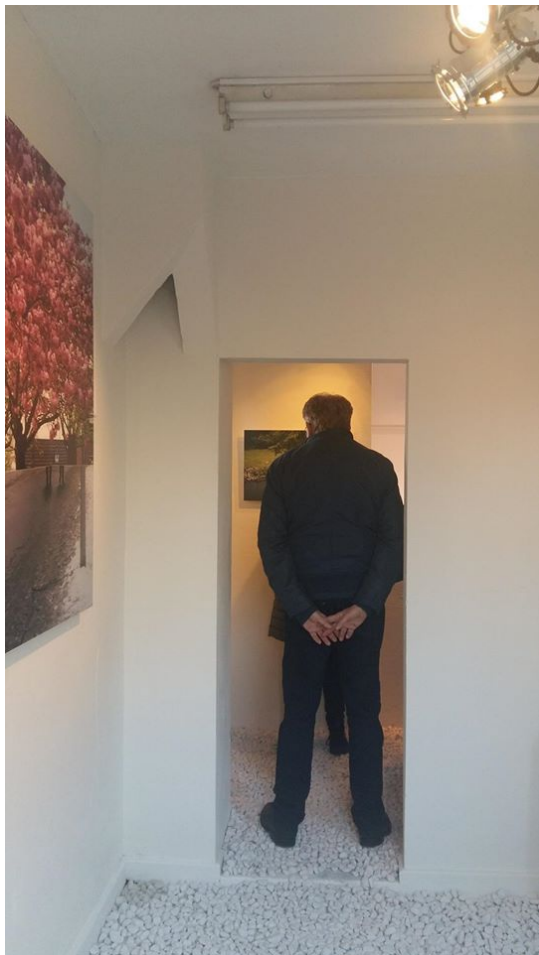
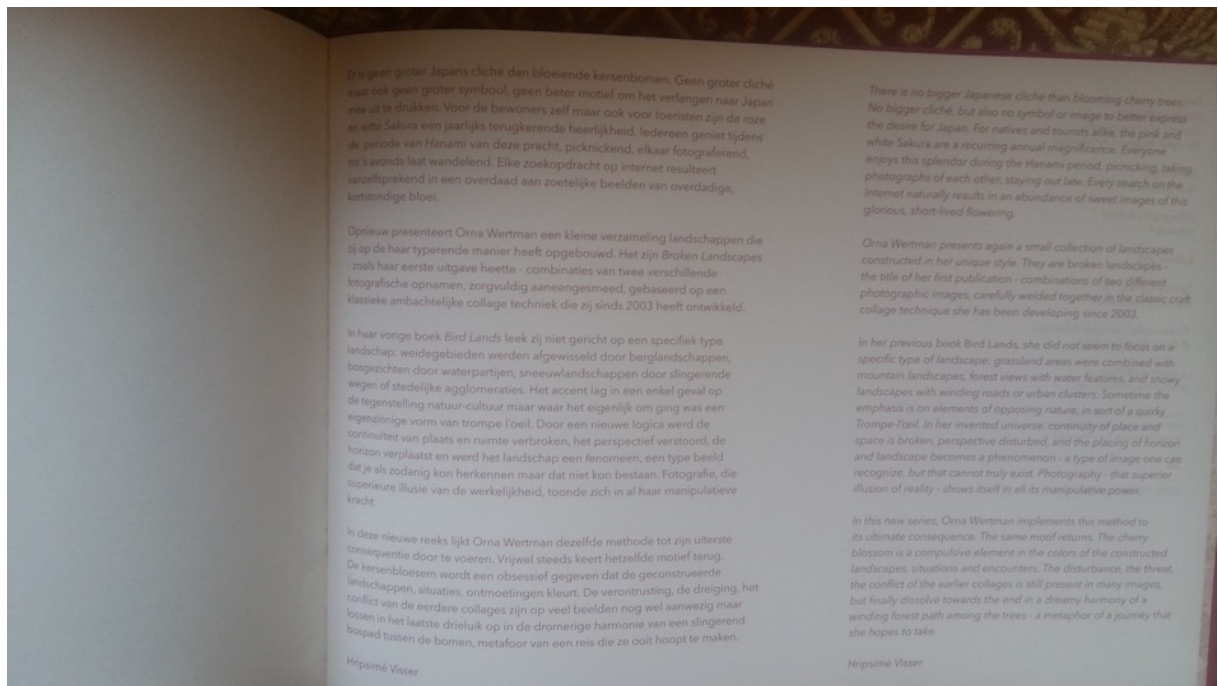

I was not in Japan– Orna Wertman

15 maart t/m 28 april

Orna Wertman liet in Museum Perron Oost een fictieve reis naar Japan zien. Haar fotomontages zijn een reisverslag van een geconstrueerde werkelijkheid. Ze combineerde in Nederland gefotografeerde kersenbloesem met daaraan niet gerelateerde gebeurtenissen en locaties. De opening, door Karel Berkhout, was in het naastgelegen café Dinges. Vandaaruit gingen er bezoekers in kleine groepjes naar de expositie op het perron.

Hripsime Visser, curator fotografie Stedelijk Museum Amsterdam, schreef in het fotoboek dat bij deze Tentoonstelling verscheen het volgende:

Bezoekers in expo *I was not in Japan*

Opening door Karel Berkhout

Familie Amsterdam – de kunst van het samenleven

Vrijheidsmaaltijd, 5 mei

En de zon brak door: ook dit jaar organiseerde Museum Perron Oost op 5 mei een vrijheidsmaaltijd, die deze keer tevens diende als lancering van het project *Van Heinde en Ver*.

De maaltijd werd geopend met de voorstelling *de Migrant* van Anaïs López. De Syrische fotograaf Giath Taha gaf voorafgaand aan de maaltijd een toelichting op zijn werk; zijn fototentoonstelling *Mijn Huis Heeft Tunnels* opende die dag in ons museum.

Een maaltijd met ruim 60 mensen, mooie ontmoetingen en verhalen, en heerlijk eten van Hanadi, Nicky en Mulu.

Mijn huis heeft tunnels – Giath Taha 5 mei t/m 2 juni

“Het is moeilijk om uit verwoesting het leven te vertrouwen, lief te hebben, te worden liefgehad. Als je vlucht voor oorlogsgeweld moet je het vermogen hebben om je in vertrouwen over te geven aan een toekomst die je van anderen krijgt. De vluchtelingen zelf weten vooral wat ze achter zich willen laten. Hun beeld van de toekomst is nog vaag, behalve dan dat die vrij van bommen moet zijn. Je verlaat huis en haard. Je besluit wat je mee kunt nemen en wat je achterlaat, je roept je kinderen en je gaat lopen. Dat zijn nogal beslissingen.” (Erik Borgman)

Giath Taha heeft in Museum Perron Oost een installatie gemaakt waarin hij laat zien hoe hij zich voelt in zijn nieuwe 'thuis'. Hoe hij naar zijn omgeving kijkt en hoe kleine details herinneringen kunnen oproepen aan een ander 'thuis'.

Foto's werden gepresenteerd in lichtbakken en geplakt op de muur in groepjes van vier. Een formica-tafeltje, radiator en kleding staan in de ruimte. Giath is er wel en is er niet. Op 5 mei gaf hij voorafgaand aan de vrijheidsmaaltijd een toelichting op zijn werk.

Voorstelling *De Migrant* — Anaïs Lopez

Performance, 5 mei

<https://vimeo.com/249771375>

Op het perron vertelde Anaïs López in haar voorstelling *De Migrant* het opmerkelijke levensverhaal van Mynah, een kleine zwarte vogel met gele pootjes, een onstuimig kuifje en een scherp keelgeluid. Een verhaal over de maakbaarheid van de stad, en over onze pogingen om een ideale maatschappij te vormen. Een verhaal dat als metafoor dient voor onze houding tegenover ‘de migrant’.

Reactie van een bezoeker:

***Buur(t)man, duet voor een individu* — Monique Duurvoort**

Dansvoorstelling, 7 - 9 juni

<https://www.mddance.nl/111/Buurtman-duet-voor-een-individu.html>

Buur(t)man, een residu

Installatie, 20 juni - 14 juli

<https://www.mddance.nl/112/Buurtman-een-residu.html>

In *Buur(t)man* ontmoet de wereld van de straat die van het klassieke ballet.

Met Monique Duurvoort hebben we de dansvoorstelling *Buur(t)man* ontwikkeld, die een momentopname uitbeeldt van een zwarte man van middelbare leeftijd die reflecteert op zijn leven, en jaren van onvermoeide pogingen tot integratie en aanpassing aan zijn omgeving ter discussie begint te stellen.

Monique heeft gedanst bij het Nationale Ballet en heeft zowel Friese, Afrikaanse als Surinaamse roots. *Buur(t)man* is een dansvoorstelling van 40 minuten die ontstaat uit—en afsluit met—een installatie, gemaakt onder supervisie van Dick Hauser. De voorstelling wordt uitgevoerd door twee mannelijke dansers die hetzelfde individu dansen. Beide dansers zijn professionele hiphop dansers en hebben eerder met Monique gewerkt. (Wegens weersomstandigheden is de voorstelling vier keer in plaats van de geplande zes keer gespeeld.)

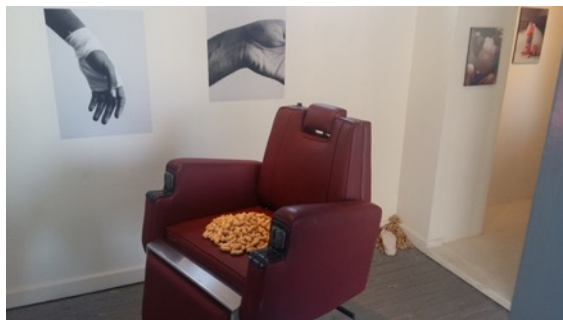
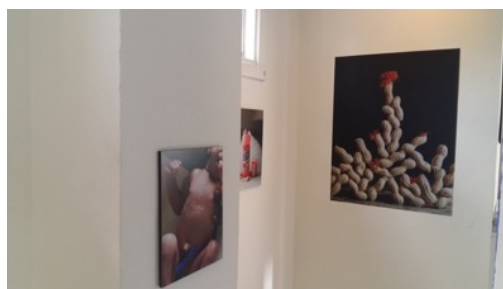

Monique creëerde een installatie over *Buur(t)man* die in de weken na de dansvoorstelling te zien was in Museum Perron Oost onder de titel *Buur(t)man een residu*. Foto's, boeken, kleding, objecten... de installatie toonde flarden van een perceptie van de confrontatie met het dramatische contrast tussen *Buur(t)man*'s persoonlijke verwachtingen en (die van) zijn omgeving.

Er is eveneens een korte film gemaakt van *Buur(t)man, duet voor een individu*, die sinds oktober 2019 en tot maart 2020 te zien is in Museum Perron Oost.

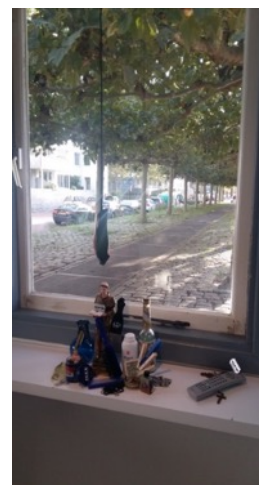
***Barbershop Navaja Vieja*— Kevin Osepa**
Film/fotografie installatie, 27 juli t/m 15 september

Een TV'tje met bewegende beelden van Kevin bij de barber. Een kappersstoel met pinda's. Foto's, en een kleine installatie.

In de film- en fotografie-installatie die Kevin Osepa voor Museum Perron Oost verzorgde gaat het, zoals vaak in zijn meermaals bekroonde werk, om de Afro-Caribische identiteit in een postkoloniale wereld, maar hij onderzoekt hier specifiek een thema met een autobiografische achtergrond. Hij voelt zich aangetrokken tot de Caribische barbershop, komt er graag, maar tegelijkertijd is er een spanning tussen de masculiene, macho context en zijn eigen homoseksualiteit.

De installatie was gedurende de hele looptijd te zien vanaf het perron, maar Kevin kwam ook zelf tweemaal persoonlijk uitleg geven.

***Intieme Ogenblikken* — Nadja van der Weide**
Theatrale installatie, 13 juli en 8, 15, 20 en 21 september

Vijf dagen lang, vier uur per dag, ensceneerde Nadja van der Weide in Museum Perron Oost haar tussen twintig en vijfenveertig minuten durende voorstelling *Intieme Ogenblikken*... iedere keer voor één individuele bezoeker.

In het project *Van Heinde en Ver* belichaamde *Intieme Ogenblikken* het tegenovergestelde van verte: het opzoeken van de nabijheid, de overbrugging, het oefenen in vertrouwen ten aanzien van de vreemde ander.

De bezoekers reserveerden op donatiebasis een tijdslot via het online reserveringssysteem. Als de bezoeker aankwam, werd hij of zij door Nadja verwelkomd en verzocht zijn schoenen uit te doen. Een acteur, waarvan voor de bezoeker in het midden werd gelaten of deze deel van de voorstelling of een medebezoeker is, trok ook zijn schoenen uit. Daarna ontvouwde de door de bezoekers zelf meegevormde installatie zich:

Nadja stelde de twee mensen aan elkaar voor, en zij verzoekt ze naar de speelruimte te gaan: de bezemkast van Perron Oost, een ruimte van 80 centimeter breed en 120 centimeter diep. Een zachte ondergrond met twee meditatiekussentjes, kleine plankjes met rariteiten, een speaker aan de muur. Nadja sloot de deur, en liet de twee in het schemerdonker achter. Door de speaker hoorden ze de stem van Nadja: een introducerende monoloog, dan aanwijzingen voor een (per bezoeker wisselende) set aan losse rituele handelingen die ze na elkaar uitvoerden, soms om en om, soms samen, soms voor de ander, soms alleen. Een liedje zingen voor de ander waar je de tekst niet goed van kent. Samen een trui aantrekken. Proberen een rozijn op je neus te balanceren.

De kleine handelingen, uitvergroot en vertraagd, genereerden een vervreemdend maar ook ludiek gevoel. Ze hebben weinig met elkaar van doen, maar langzaam groeide een opeenstapeling van ervaringen, van aandacht voor de ruimte om hen heen, de persoon voor hen, de gedachten die ze hebben, van overgave (aan de voice-over, maar ook aan de ander in de ruimte), van vertrouwen.

Een aantal slotoefeningen bestond uit het zelf vormgeven en uitvoeren van een thee ceremonie, het voeren van een gesprek hier over, en het schrijven van een boodschap aan elkaar, die aan het eind gepost mocht worden. De acteur opende zelf de deur, en de twee mensen verlieten de ruimte wanneer de thee op was, en zij er klaar voor waren om de ruimte te verlaten.

De schijnbaar willekeurige handelingen hadden een gemeenschappelijke intentie: het is een oefening in vertrouwen. Een oefening waarbij je als bezoeker uitgedaagd wordt je over te geven aan het moment, schaamte en ongemak samen te overbruggen, oprecht te reageren. Daarom wist ook de acteur niet welke serie oefeningen voorbij zou komen per voorstelling. Door het veilige kader van theater en kunst te gebruiken, kon hopelijk een moment ontstaan waarin bezoekers meer durven dan ze normaal zouden durven; een kans die niet vaak voorbij komt in onze beschermende en afstandelijke maatschappij van individualisme en segregatie.

De installatie wekte contrasterende gevoelens op: sommige bezoekers hadden het idee dat ze hun grens moesten overschrijden, anderen bleven zich geheel binnen hun comfortzone voelen. Maar de meeste bezoekers waren het er over eens dat het een ervaring was die onder de huid kroop — prettig, confronterend, vervreemdend of meditatief.

Van Heinde en Ver

Historisch Beeldarchief Migranten, Monique Duurvoort, Orna Wertman e.a.

Fototentoonstelling, 12 september 2019 - 15 januari 2020 (IISG gebouw Zeeburgerkade zijde)

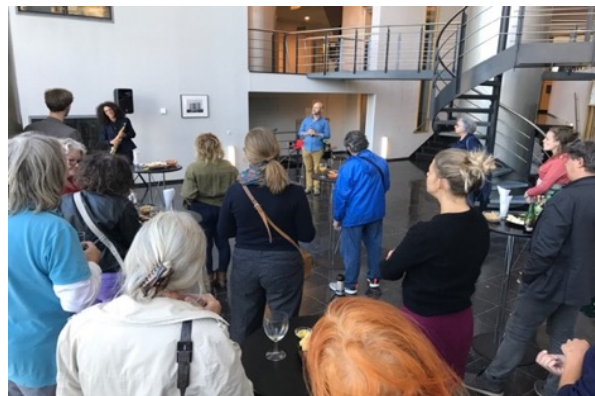
Fototentoonstelling, 20 september - 13 december (Museum Perron Oost)

Samen met het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), eveneens gevestigd op de Cruikiusweg, vierde het Museum Perron Oost de rijke geschiedenis van het Oostelijk Havengebied met een speciaal programma over identiteit en (e)migratie, dat culmineerde in het festival *Van Heinde en Ver* op 13-14 december.

In de drie maanden daarvoor was een selectie foto's uit het Historisch Beeldarchief Migranten (HBM), dat wordt beheerd door het IISG, op groot formaat te zien op de glazen gevel van het IISG, wat de aandacht van de hele buurt trok.

De expositie werd op 12 september geopend met een optreden van Sanne Landvreugd, die twee speciaal voor de opening geschreven nummers ten gehore bracht, en een lezing van Milena Mulder (die Leo Lucassen verving). Milena, zelf een dochter van een migrant, was betrokken bij het HBM en de oprichter van het Migratiemuseum in Heerlen. Met een persoonlijk getint verhaal gaf zij haar visie op migratie. Als deel van de activiteiten die dag hebben we hebben ook een bezoek gebracht aan de expositie van Kevin Osepa op Museum Perron Oost.

De foto's die op de glazen achtergevel van het IISG vertoond werden uit het HBM waren afkomstig uit particuliere collecties van migranten die in de twintigste eeuw naar Nederland kwamen. Ze toonden beelden van zowel aankomst als vertrek. Er waren daarnaast ook foto's van Ben van Meerendonk te zien, en één daarvan in het bijzonder wekte zozeer onze interesse dat de expositie *De Ranchi Baby's* later in het jaar er uit voort zou komen.

Amsterdam, 1945

Surinaamse Nederlanders gaan op de foto met hun Canadese bevrijders.
Historisch Beeldarchief Migranten/Groeneboer, collectie IISG, Amsterdam

Den Haag, 1956

Kerstmis in de Adelheidstraat. Maudy Tielman (uiterst rechts) en haar zus Fiete Tielman waren geboren en opgegroeid in het vooroorlogse Nederlands-Indië. Eind jaren vijftig verhuisden zij met hun gezinnen naar Nederland.

Historisch Beeldarchief Migranten/Bos, collectie IISG, Amsterdam

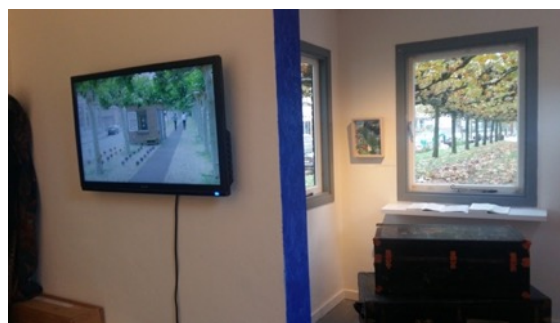
Van Heinde en Ver toont een kleine selectie uit de fotocollectie over de geschiedenis van migranten van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG). Bijzonder is het Historisch Beeldarchief Migranten (HBM), met unieke foto's uit particuliere collecties van migranten die in de twintigste eeuw naar Nederland kwamen. www.iisg.nl/hbm

Samenstelling en productie: IISG en Museum Perron Oost, Vormgeving: Debby Nijpjes

Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt dankzij de steun van: Prins Bernard Cultuurfonds, AFK, Zabawas, BankGiro Loterijfonds, Gemeente Amsterdam, stadsdeel Oost en Fonds voor Oost.

Één van de zes panelen van de fototentoonstelling bij het IISG gebouw

In Museum Perron Oost openen we een paar dagen later een mixed media expositie over migratie, met originele reiskoffers van een familie die emigreerde naar Australië en weer terug kwam, foto's van het opvangkamp Australië en de 'uitzwaaidienst' op Schiphol, werk van Monique Duurvoort (filmcompilatie Buur(t)man) en nieuw werk van Onrna Wertman, foto's van Ben van Meerendonk en het Historisch Beeldarchief Migranten, en een behang met daarop de namen van eenieder die de afgelopen vijf eeuwen naar Nederland is gekomen. Dit behang is gemaakt met behulp van het boek *Vijf Eeuwen Migratie* van Leo Lucassen.

Festival Van Heinde en Ver

13 - 14 december

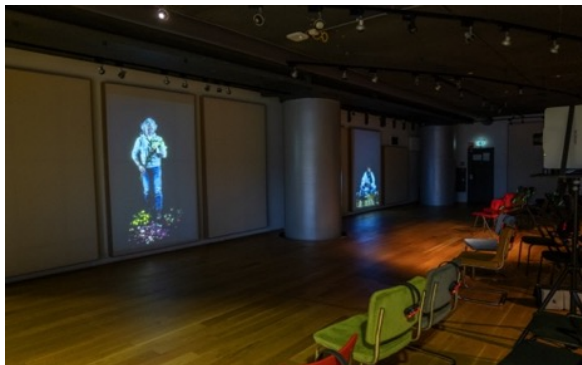
De samenwerking met het IISG werd voortgezet tijdens een tweedaags evenement dat op vrijdag 13 december begon met rondleidingen in het archief van het IISG. Daarna vond de première van filmportretten van zes Amsterdammers onder de naam *Identities Amsterdam* plaats in het IISG met een optreden van **Genetic Choir** en een Q&R met de makers en geportretteerden.

Op 14 december opende de expositie *De Ranchi baby's* en was naast *Identities Amsterdam* ook eerder werk van Studio Take Twee, *Identities Religion* en *Identities Maastricht*, te zien op grote projecties in de Nettlau zaal van het IISG. De voorstelling **Huis van de toekomst**, een **thematische wandeling** over migratie, en een **lezing met maaltijd** over de Chinees-Indische Gemeenschap maakten het programma van die dag compleet.

Identities — Studio Take Twee

Filmportretten en Q&A, 13 - 14 december (IISG)

Studio Take Twee toert vanaf begin 2018 met haar project *Identities* ([taketwee.nl/identities](https://www.taketwee.nl/identities)) langs Nederlandse steden, waar zij bewoners portretteren met een migratieachtergrond. Samen met eerder gemaakte portretten exposeren zij de videowerken in de desbetreffende steden. Het project mondt in 2021 uit in een overzichtstentoonstelling van drie maanden in het Centre Céramique in Maastricht met de gemaakte werken rondom identiteit en migratie / religie / gender. Voor *Identities Amsterdam* zijn zes Amsterdammers geportretteerd in vijf portretten.

Identities Amsterdam: <https://www.youtube.com/watch?v=JUEkaloZ9hQ>

Identities Religion: <https://www.youtube.com/watch?v=A5LqV2b0Qe8>

Identities Maastricht: <https://www.youtube.com/watch?v=mMg6vFCGIwI>

Identities — Genetic Choir

Muziekvoorstelling, 13 December (IISG)

Genetic Choir heeft van de vijf Amsterdamse *Identities* portretten een muzikale vertaling gemaakt. Met vijf stemmen maakten ze een nieuw muzikaal portret, dat ze zongen tijdens de premiere van de filmportretten.

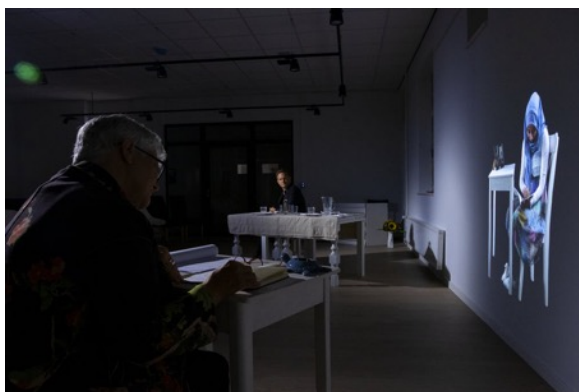

Huis van de Toekomst — Studio Take Twee

Theatervoorstelling, 14 december (IISG)

Studio Take Twee maakte in samenwerking met theatermaker en acteur Joost Horward onder de titel *Huis van de Toekomst* een 'Kammerspiel' met tekst, video en muziek. De voorstelling is opgebouwd uit twee (tijds)lagen, met als rode draad de beweging — ergens proberen te komen, maar ook achterlaten. De nadruk ligt op het bouwen van een toekomst, terwijl het verleden in de achterbak ligt.

Branka ontvluchtte met haar zoon Branko het voormalig Joegoslavië tijdens de Balkanoorlog. Ruim 20 jaar later maakt zij de reis terug naar haar oude huis in Kroatië. Het is het verhaal over hoe iemand opgenomen wordt in het weefsel van een nieuwe samenleving, waardoor het na vele jaren mogelijk is om ook het oude huis weer een plek te geven. Tegelijkertijd maken we kennis met drie jonge vluchtelingen uit Syrië en Afghanistan die onlangs een verblijfstatus hebben gekregen. Zij staan aan het begin van de reis die Branka 23 jaar geleden maakte. De uitdaging om een nieuw 'huis' te bouwen nadat zij alles hebben moeten achterlaten.

Migratie route Wereldburgerschap

Wandelroute, 14 december (van IISG naar Museum Perron Oost)

<https://youtu.be/aPtyFs1VhMU>

Tweemaal liepen deelnemers van de wandeling van het IISG naar Museum Perron Oost, met nieuwe Amsterdammers als gids en de woorden van de Perzische dichter Hafez als leidraad, en werden bezoekers geïnterviewd over hun verhalen.

De Ranchi Baby's - Joost Wilgenhof

14 december 2019 t/m 27 maart 2020

Het begon met een foto uit de Ben van Meerendonk-collectie van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis. We zien twee families die net zijn gearriveerd aan de Amsterdamse Javakade. Het is 24 september 1950 en het schip heet de Ranchi. Twee moeders hebben een pasgeboren baby op de arm. Ze waren niet de enige: Onderweg vanuit Indonesië werden 37 kinderen geboren. Dertien daarvan worden vernoemd naar het schip dat hen vervoerde. Onze interesse was gewekt. De foto maakte deel uit van de gevelexpositie van het IISG en we maakten een expositie. In het Nationaal Archief vinden we de namen van alle op de Ranchi geboren kinderen, scheepsberichten en de volledige passagierslijst.

De tentoonstelling is samengesteld door Joost Wilgenhof i.s.m. Annemaria Ranchita, de dochter van Eveline Ranchi, een van de Ranchi baby's die op het schip geboren is. Van Annemiek den Houdijker kregen we het Ranchi Gedenboek, Margareth Leidelmeijer van het Indisch Herinneringscentrum leverde de Indiëkaart. Ook kwam er informatie van Peter Miebies die een blog schreef over de Ranchi: <https://patmcast.blogspot.com/2019/08/ss-ranchi-70-jaar-geleden.html>

De achtergrond bij dit verhaal: Honderdduizenden (Indische) Nederlanders vertrokken na de onafhankelijkheid van Indonesië naar Nederland. De meeste mensen gaan met hun gezinnen per schip naar Nederland. Enkele van die schepen worden aangemerkt als babyschip en één daarvan is de Ranchi. Op het voormalige oorlogsschip worden verloskamers ingericht en zijn meer verloskundigen en kinder verzorgsters aan boord dan op andere schepen. De passagiers waren bijna allemaal (KNIL) militairen en hun gezinnen.

Bij de opening van de expositie waren enkele Ranchi baby's aanwezig met hun familie. Er kwamen verhalen boven. Bij Tante Len bijvoorbeeld, een vrouw die de reis had gemaakt als meisje van negen. Het waren niet alleen mooi herinneringen. Haar vader was ook militair geweest, zij had met haar moeder in een Jappenkamp gezeten en ook in Nederland was ze in een kamp opgevangen. "We leren slecht van de geschiedenis", zei ze.

Wat begon met deze tentoonstelling, wordt inmiddels een groter project.

De Ranchi baby's van toen vierten in 2020 hun 70e verjaardag. Museum Perron Oost wil komend najaar, samen met Indische organisaties, een Ranchi reünie organiseren voor alle Ranchi passagiers. De gedroomde locatie is de Kompaszaal, de aankomst- en vertrekhal van de voormalige Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij (KNSM). Het is op loopafstand van de Javakade in Amsterdam waar de Ranchi in 1950 aanmeerde.

Inmiddels hebben we diverse Ranchi baby's en andere passagiers opgespoord. Ze bezoeken het museum en vertellen hoe ze in Nederland opgroeiden. Joost Wilgenhof neemt die verhalen allemaal op. Eén verhaal verdient extra aandacht: een vrouw die op 9-jarige leeftijd met de Ranchi naar Nederland kwam, herkent alle mensen van de foto die aanleiding was voor de expositie. Haar verhaal verstoort het roze beeld van babyschip volledig. Haar vader, een Indonesische KNIL-militair, stond namelijk op een dodenlijst van het Indonesische leger omdat hij tijdens de zogenaamde Politie Acties bij een

inlichtingen- en Veiligheidsgroep van het KNIL had gewerkt. Zestien collega's, met dezelfde achtergrond gingen midden in de nacht met hun gezinnen aan boord van de Ranchi en kwamen ongeveer een maand later aan in Amsterdam. Een deel van één van die families werd bij aankomst gefotografeerd door Ben van Meerendonk.

Geschiedenis van de Chinese gemeenschap in Nederland

Julie Ng en Fenmei Hu

Lezing en maaltijd, 14 december 2019 (De Eester)

Julie Ng (stichting [Meer dan Babi Pangang](#)) en Fenmei Hu ([Verhalenhuis Belvedere Rotterdam](#)) verzorgden een lezing over de geschiedenis van de Chinese gemeenschap in Nederland en het ontstaan van Chin. Ind. restaurants, met het persoonlijke verhaal van een dochter van een Chin. Ind. restaurant-houder.

Koks van de Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied maakten er een Chin. Ind. maaltijd bij. Zo kon het project *Van Heinde en Ver* zowel beginnen als eindigen met een maaltijd die ruimte voor dialoog en ontmoeting bood.

Communicatie strategie

De communicatie van Museum Perron Oost realiseerde dit jaar een groter en diverser bereik dankzij de inzet van diversere kanalen en communities., in samenwerking met het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, de deelnemende kunstenaars en de buurtcoöperatie en met dank aan het 4 en 5 mei comité Amsterdam, het Bankgiroloterijfonds, en de Gemeente Amsterdam.

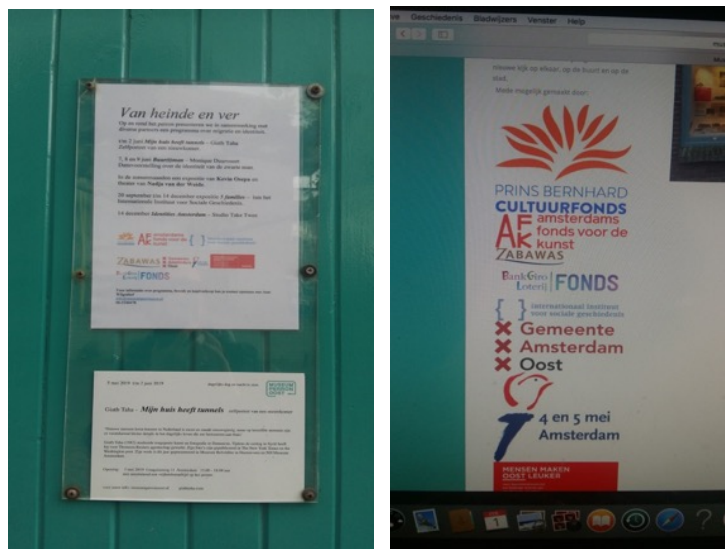
Zo konden wij ons op uitnodiging van het Bankgiroloterijfonds, dat ook een poster voor ons heeft gemaakt, presenteren op de Uitmarkt. We maakten er een kleine expo van die veel interesse trok, met reiskoffers waarin alle onderdelen van ons programma terug te vinden waren. We hebben ook een masterclass gegeven en een aantal kunstenaars waren op locatie aanwezig.

Bij het IISG werd zowel binnen als buiten de interesse van bezoekers gewekt voor *Van Heinde en Ver*.

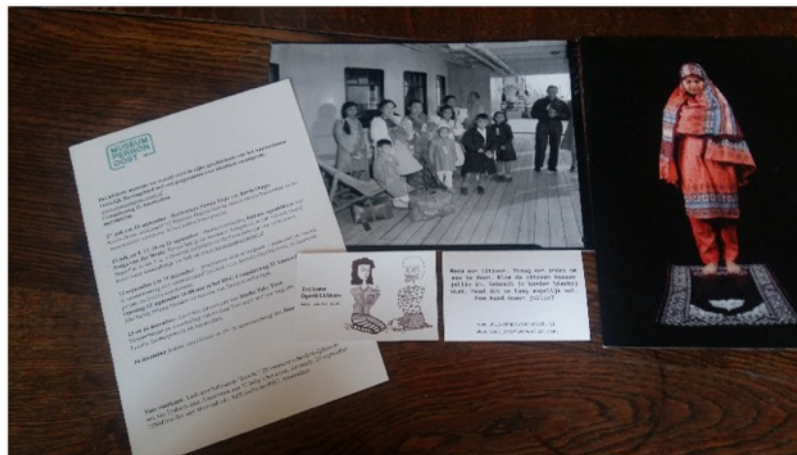

We hebben flyers ingezet om bezoekers in individuele voorstellingen en exposities te interesseren. In het algemeen is er echter minder aan drukwerk besteed, geïnspireerd door het beleid van de Gemeente Amsterdam en Uitmarkt om minder op papier en meer online te doen, en ook de openbare ruimte gebruikt. Zowel online als op papier werden de fondsen en partners die de activiteiten mede mogelijk maakten vermeld.

Intieme Ogenblikken

Nadja van der Weide

Monique Duurvoort | MDDance & Museum Perron Oost presenteren:

BUUR(T)MAN

DUET VOOR EEN INDIVIDU

Museum Perron Oost
Cruquiusweg 11
1019 AT Amsterdam

Vrij 7 juni: 20:00u (première)
Za 8 juni: 16:00 & 20:00u
Zo 9 juni: 16:00 & 20:00u

Toegang: € 7,-
Aantal plaatsen per voorstelling: 35

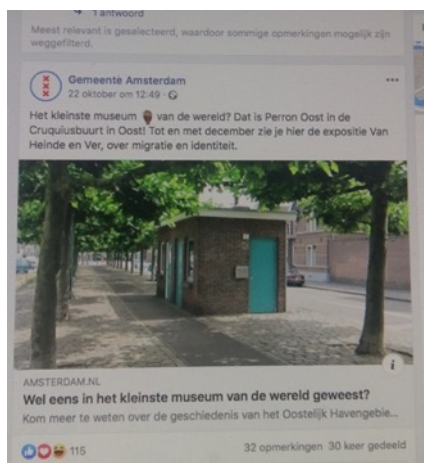
Reserveren via:
info@museumperronoost.nl
06-53404786

Kijk voor meer info op:
www.mddance.nl
www.museumperronoost.nl

Museum Perron Oost in de media en online

- Radio NoordHolland (interview over *De Ranchi Baby's*): terug te luisteren op <http://www.museumperroonoost.nl/nieuws/>
- Krant Amsterdam
- Moesson Indisch Maandblad (schreven over *De Ranchi Baby's*, lieten bezoekers ons weten)
- Oost-online: <https://oost-online.nl/intieme-ogenblikken-in-de-bezemkast-van-perron-oost/>
- De Brug, krant voor Amsterdam-Oost en omstreken: <https://debrugkrant.nl/agenda/van-heinde-en-ver/>
- 4 en 5 mei comité: <https://www.4en5meiamsterdam.nl/nl/page/17314/familie-amsterdam---de-kunst-van-het-samenleven>
- Gemeente Amsterdam, Amsterdam.nl: <https://drimble.nl/regio/noord-holland/amsterdam/63577157/wel-eens-in-het-kleinste-museum-van-de-wereld-geweest.html>
- Vijf eeuwen migratie: <https://vijfeeuwenmigratie.nl/nieuws/heinde-en-ver-foto-expositie-over-emigratie>
- IISG: <https://iisg.amsterdam/nl/blog/van-heinde-en-ver-feestelijke-afsluiting-foto-expositie-over-emigratie>

De Gemeente Amsterdam deelde ook berichten over Van Heinde en Ver op Twitter en Facebook